

meri-torne odluke u postupku ocene ustavnosti i zakonitosti, o zabrani političke stranke, sindikalnih organizacija, udruženja građana ili verskih zajednica, kao i o tome da li je predsednik Srbije povredio Ustav.

Javnost rada Ustavnog suda se prema članu 3 Zakona o Ustavnom sudu obezbeđuje objavljivanjem odluka i saopštenja sa sednica na internet stranici Ustavnog suda, održavanjem javne rasprave i rasprave u postupku pred Ustavnim sudom, davanjem saopštenja sredstvima javnog informisanja, održavanjem konferencija za medije i na drugi način. Javnost se isključuje samo radi zaštite interesa nacionalne bezbednosti, javnog reda i morala u demokratskom društvu, kao i radi zaštite interesa maloletnika ili privatnosti učesnika u postupku. (čl. 3, st. 3).

Ustavnopravni okvir za ostvarivanje ljudskih prava u Srbiji.

2.2. Postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti pred Ustavnim sudom Srbije.

Ustavni sud odlučuje o saglasnosti zakona i drugih opštih akata sa Ustavom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima i o saglasnosti potvrđenih međunarodnih ugovora sa Ustavom (čl. 167). Pravo na inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti ima svako pravno ili fizičko lice. Sud takođe može ocenjivati ustavnost zakona i pre njegovog stupanja na snagu na zahtev najmanje jedne trećine narodnih poslanika (čl. 169).

Postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti može pokrenuti sam Sud, državni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave i najmanje 25 narodnih poslanika (čl. 168, st. 1).

Postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti bliže je uređen Zakonom o Ustavnom sudu, po kome Sud nije ograničen zahtevom predlagača, tako da Sud može da nastavi postupak i kada predlagač odustane. On takođe može u toku postupka da, na zahtev donosioca osporavanog akta, zastane s postupkom i omogući donosiocu da otkloni razloge zbog kojih bi mogla da se utvrdi neustavnost ili nezakonitost. Sud takođe može da obustavi izvršenje pojedinačnog akta čija se ustavnost ili zakonitost ocenjuje kada ustanovi da bi njegovom primenom mogle nastupiti neotklonjive štetne posledice (čl. 56, st. 1 ZUS). Zakon, statut autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, drugi opšti akt ili kolektivni ugovor za koji Ustavni sud utvrdi da nisu u saglasnosti sa opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorom prestaje da važi danom objavljivanja odluke u Službenom glasniku Republike Srbije. Takođe, Ustavni sud može odložiti na određeno vreme objavljivanje odluke kojom je ustanovljena neustavnost određenog akta kako bi pružio mogućnost donosiocu tog akta da uredi sporna pitanja na način koji je saglasan Ustavu.

Ukoliko uoči probleme u ostvarivanju ustavnosti i zakonitosti Ustavni sud obaveštava Narodnu skupštinu o potrebi usvajanja novog zakona ili izmenu zakonskih odredbi. Međutim, Ustavni sud ne može narediti zakonodavcu da navedene propise izmeni. Nažalost, u većini slučajeva Narodna skupština ne preduzima dalje korake da bi sporne odredbe bile izmenjene, a slično se ponaša i Vlada koja je skoro uvek predlagač zakona koji su do sada bili predmet ove procedure pred Ustavnim sudom.

osporenog akta ili spornog ustavnopravnog pitanja imaju širi društveni značaj. Naime, izneto je mišljenje da Zaključak ne obezbeđuje dovoljnu transparentnost rada Suda i ne doprinosi podizanju njegove demokratske odgovornosti, te da se javnost rada Suda ostvaruje i prisustvom akreditovanih predstavnika sredstava javnog obaveštavanja javnoj raspravi u Sudu, kako je predviđeno članom 29